

Asia: VN/11385/2020

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Toimiala- tai etujärjestö

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

• **Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse**

-

1) Kasvi­huonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.1)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoin vastaus kasvi­huonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

-

2) Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Mielestämme energiatukea tarvitaan varsinkin pienemmän kokoluokan hankkeille sen mukaisesti, mitä EPBD:llä tavoitellaan ja millä pyritään lisäämään rakennusten uusiutuvan energian tuotantoa.

Ehdotamme harkittavaksi energiatukeen oikeutettujen määrän laajentamista niin, että se kattaisi myös asuinkiinteistöt ja asunto-osakeyhtiöt. Tukea voisi myöntää ARA-avustuksen tapaan pienille

aurinkosähköhankkeille. Nythän asuinkiinteistöt voivat hakea vain hakea verotuksessa kotitalousvähennystä työn osuudesta.

Energiatuen painopiste pitää siirtää vahvasti sähköistymisen edistämiseen kaikilla sektoreilla. Ei ole perusteltua tukea enää mitään fossiilisia hankkeita.

Liikenteen biopolttoainevelvoitteen nostamista on syytä harkita tarkkaan. Velvoite nostaa kustannuksia ja heikentää kilpailukykyä monella sektorilla, koska raaka-ainevaroja on niukasti ja koska ratkaisut ovat kalliita kuluttajille. Näkemyksemme mukaan on huomattavasti rakentavampaa suunnata panokset energiatehokkaaseen sähköistykseen kuin kurittaa energijärjestelmän murroksessa entisestäänkin tiukilla olevia yrityksiä ja kansalaisia.

STK kannattaa työkoneiden sähköistymistä esimerkiksi pilottirahoituksen ja mahdollisesti hankintatukien muodossa. Pienimmät sähköiset työkoneet ovat erinomainen vaihtoehto saneeraustyömaille ja taajamissa.

STK ry kannattaa myös tuulivoimarakentamisen edistämistä ehdotuksen mukaisesti osoittamalla lisärahoitusta valtakunnallisiin tuulivoimaselvityksiin sekä kuntien ja maakuntien liittojen tuulivoimarakentamista ohjaavaan kaavoitukseen, luvitukseen ja niihin liittyviin selvityksiin.

Samoin kannatettavaa ehdotuksessa on pienteollisuuden ja –energiantuotannon päästövähennysten ja sähköistymisen tukeminen hyödyntämällä EU-rahoitusvälineitä ja aluekehitysrahastoja.

Biokaasuautojen osalta on syytä tarkistaa tukitoimien tarkoituksenmukaisuutta, kun autoteollisuus jo suuntaa investointejaan sähkötekniikkaan.

3) Vety ja sähköpolttoaineet (strategian luku 2.3)

-

Avoin vastaus vetyä ja sähköpolttoaineita koskien

Vetyyn liittyvien uusien linjausten lähtökohtana on välttämätöntä pitää markkinalähtöisyyttä. Kukaan ei investoi vetyputkiin ilman toimivaa markkinaa ja näkymää sijoituksen kannattavuudesta.

Vetystrategian painopisteen tulee olla teollisuuden prosessien vähähiiliratkaisuissa eikä tavoitella vedylle todennäköisesti suunnattoman kallista uutta liikennejakeluverkostoa. Puhtaasti tuotettua vetyä pitäisi käyttää ensi sijassa lannoitteiden, muovien ja teräksen tuotannossa ja raskaassa liikenteessä, laivoissa ja ilmailussa.

4) Energiatehokkuuden edistäminen (strategian luku 2.4)

-

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

Kannatamme ehdotusta, jonka mukaan joustokyvykkyyden ja älykkyyden huomiointia energiakatselmuksissa edistetään.

On hyvä tavoite, että varmistetaan Suomen äänen kuuluminen voimakkaana energiatehokkuusdirektiivin uudistusten valmistelussa, jotta energiatehokkuustoimilla pystytään kustannustehokkaasti tukemaan EU:n 55 prosentin kasvihuonekaasujen vähennystavoitteen saavuttamista vuoteen 2030 mennessä.

Onnistuminen tässä edellyttää kattavaa kansallista valmistelua, jossa huomioidaan tarkkaan sidosryhmien kannat.

Autokannan uudistamista entistä energiatehokkaammaksi edistetään parhaiten mm. turvaamalla hankintatuen jatko 2030-luvulle.

Ekosuunnittelussa on olennaista säilyttää tarkoituksenmukaisuus. On tarkkaan harkittava sekä tietovaatimuksia että mahdollisia suoritusraja-arvoja, jotta etenkin valmistavan teollisuuden regulatorinen taakka pysyy kohtuullisena.

Samoin ekosuunnittelussa on syytä siirtyä todellisen energiatehokkuuden käyttöön, kun lasketaan laitteiden energiatehokkuutta. Tämä saavutetaan poistamalla primaarienergiakertoimet ja siirtymällä käyttämään todellisen hyötyenergian ja ottoenergian suhdetta. Näin luodaan kuluttajille selkeä käsitys laitteiden todellisesta käytön aikaisesta energiatehokkuudesta.

Ekosuunnitteluun tällä hetkellä sisään leivottu energiatehokkuuden laskentakonsepti estää sähköisten ratkaisujen pääsyä markkinoille ja suosii fossiilisia energialähteitä käyttäviä laitteita.

Primaarienergiakertoimia voitaisiin toki edelleen käyttää tilastointitarkoituksiin.

On kannustettava erityisesti rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen ilman korjaustoimenpiteitä erilaisilla lämpöpumppuratkaisuilla sekä aurinkopaneeleilla ja -keräimillä. Tämä tekisi Suomesta pysyvästi energiatehokkaamman ja vähentäisi tuontienergiariippuvuuttamme.

Rakennusten energiatehokkuustoimien tehostamisessa on syytä miettiä primaarienergiakertoimien ohjaavaa vaikutusta päästövähennysten kannalta. Kertoimien lukuarvoja muuttamalla on mahdollista suunnata rakentamisen energiaratkaisuja kohti puhtaampien energiamuotojen käyttöä.

5) Energian toimitus- ja huoltovarmuus (strategian luku 2.5)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoin vastaus energian toimitus- ja huoltovarmuutta koskien

Kannatamme uusien ja hajautettujen järjestelmien älykkyyden ja joustomahdollisuuksien hyödyntämisen edistämistä, esimerkiksi sähköisessä liikenteessä kulutusjouston ja erityisesti älykkään lataamisen osalta.

6) Ydinenergian käyttö (strategian luku 2.6)

-

Avoin vastaus ydinenergian käyttöä koskien

On tarpeellista ja kannatettavaa suhtautua myönteisesti käytössä olevien ydinvoimaloiden jatkolupiin edellyttäen, että kaikki lupaehdot täyttyvät. Suomi on huolehtinut esimerkiksi laitosten jatkuvasta käyttöturvallisuudesta ja panostanut pitkäjänteisesti ja markkinalähtöisesti käytetyn polttoaineen jätehuoltoon.

Ydinvoimalla voi katsoa olevan tärkeä rooli Suomen energiaomavaraisuudessa.

7) Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.7)

-

Avoin vastaus energiemarkkinoiden kehittämistä koskien

Sähkö on yhteiskunnan toimivuuden kannalta täysin välttämätön hyödyke, jonka hinnalla on suuri vaikutus sekä kuluttajien elämään että yritysten toimintaan. Sähkö on kilpailukykytekijä teollisuudelle ja puhtaasti liikenteen perusta. Sähköenergiamarkkinoiden hintavakauteen ja sähkön kilpailukykyyn tulee panostaa esimerkiksi eristämällä se haitallinen vaikutus, joka fossiilisten polttoaineiden päästökaupalla on, puhtaasti tuotetun sähkön hintaan.

8) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (strategian luku 2.8)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

Standardointi on huippuasiantuntijoiden työtä yrityksissä ja standardointiorganisaatioissa ja niiden työryhmissä. On tärkeää panostaa etenkin standardintoyhteisöjen resursseihin tukea yritysten kansainvälistä standardintyötä, koska sillä on suuri vaikutus myös markkinoihin.

Resursseja tulee suunnata energia-alan lisäksi myös sähköalan standardointiin.

9) Verotus (strategian luku 2.9)

-

Avoim vastaus verotusta koskien

Luonnoksessa ehdotetaan, että sähkön pientuotannon verottomuutta jatkettaisiin. STK ry:n mielestä pitäisi nostaa kohdekohtaisen aurinkoenergian tuotannon valmisteverovapauden ylärajaa esimerkiksi 2000 MWh:iin. Näin saataisiin jokainen varteenotettava laitoksen, markkin tai varaston katto energian huoltovarmuutemme palvelukseen.

10) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistaminen (strategian luku 2.10)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoim vastaus ilmastomuutokseen sopeutumista koskien

-

11) EU-vaikuttaminen (strategian luku 2.11)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoim vastaus EU-vaikuttamista koskien

-

1) Ilmastotavoitteiden saavuttaminen (strategian luku 3.1)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoim vastaus ilmastotavoitteiden saavuttamista koskien

-

2) Valtiontalousvaikutukset (strategian luku 3.2)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoim vastaus valtiontalousvaikutuksia koskien

-

3) Kansantalousvaikutukset (strategian luku 3.3)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus kansantalousvaikutuksia koskien

-

4) Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset (strategian luku 3.4) sekä sukupuolivaikutukset (strategian luku 3.5)

En ota kantaa näihin osa-alueisiin

Avoin vastaus perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia sekä sukupuolivaikutuksia koskien

-

5) Vaikutus energiajärjestelmään (strategian luku 4)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus energiajärjestelmävaikutuksia koskien

-

Suomen vetystrategia

-

Avoin vastaus Suomen vetystrategiaa koskien

Vetyyn liittyvien uusien linjausten lähtökohtana on välttämätöntä pitää markkinalähtöisyyttä. Kukaan ei investoi vetyputkiin ilman toimivaa markkinaa ja näkymää sijoituksen kannattavuudesta.

Vetystrategian painopisteen tulee olla teollisuuden prosessien vähähiiliratkaisuissa eikä tavoitella vedylle todennäköisesti suunnattoman kallista uutta liikennejaketuverkostoa. Puhtaasti tuotettua vetyä pitäisi käyttää ensi sijassa lannoitteiden, muovien ja teräksen tuotannossa ja raskaassa liikenteessä, laivoissa ja ilmailussa.

Avoin vastaus muita Ilmasto- ja energiastrategian osia koskien

-

Muhonen Sallamaari
Sähköteknisen Kaupan Liitto ry